

PLAFONAREA PREȚURILOR ÎN ROMÂNIA

Impactul măsurilor recente de reglementare a prețurilor la bunurile și serviciile de consum asupra coșului de consum pentru un trai minim decent

ȘTEFAN GUGA
FEBRUARIE 2024

FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG

Creșterea puternică a prețurilor de consum din ultimii ani a dus la adoptarea unor măsuri de reglementare a prețurilor la energie și la alimente, măsuri menite să limiteze impactul negativ al inflației asupra veniturilor și nivelului de trai al populației. Această analiză abordează impactul acestor măsuri din perspectiva coșului de consum pentru un trai minim decent, utilizând date oficiale disponibile.

Începutul lui 2024 marchează doi ani și jumătate în care inflația a fost principala preocupare socioeconomică a populației României și, cel mai probabil, printre cele mai importante subiecte de pe masa autorităților. Subiectul este, desigur, unul european, însă ne vom limita aici la cazul României. În iunie 2021, inflația se apropia de 4%, în creștere continuă dar lentă, însă în mare parte aliniată la situația de dinaintea pandemiei. Imposibil de anticipat la vremea respectivă, prețurile de consum aveau să crească mult mai rapid în lunile următoare, inflația ajungând la peste 8% în ianuarie 2022, înaintea izbucnirii conflictului din Ucraina. În toamna lui 2022, existau temeri reale că lucrurile se îndreaptă spre o adevărată catastrofă socială și economică, inflația atingând 16,8% în noiembrie, cifră fără precedent în ultimele două decenii — România nu se mai confruntase cu inflație la un asemenea nivel din 2003! Inflația a scăzut pe parcursul lui 2023, ultimele cifre publicate de Institutul Național de Statistică (INS) indicând o inflație de 6,6% în decembrie 2023.¹

Deși suntem încă departe de o normalizare a evoluției prețurilor de consum, situația pare calmă astăzi, mai ales dacă ne raportăm la întregul an 2022 și la prima parte a lui 2023, când se credea că lucrurile nu pot merge decât mai rău sau mult mai rău: menținerea prețurilor la un nivel extrem de ridicat pe termen mai lung; o recesiune puternică și de durată; pierderea unei părți consistente a puterii de cumpărare a populației fără o perspectivă de revenire într-un viitor apropiat — toate păreau foarte probabile la vremea respectivă. Îngrijorările, în

special cele legate de prețurile energiei și, ulterior, ale alimentelor, erau globale, însă Europa părea să fie afectată deosebit de puternic.² Guvernele europene au reacționat pe măsură ce evoluția prețurilor părea să scape de sub control:

1) În toamna lui 2021 și începutul lui 2022, toate guvernele din Uniunea Europeană au adoptat reglementări menite să reducă inflația la energie (gaze, electricitate, energie termică): printre altele, reduceri de taxe (inclusiv TVA), plafonarea prețurilor la consumator, ajutoare pentru grupurile vulnerabile, taxarea profiturilor excepționale au devenit aproape universale pe teritoriul Uniunii Europene (și sunt în continuare, din moment ce măsurile rămân în vigoare).³ În România, Ordonanța de Urgență nr. 27 din 18 martie 2022 a plafonat prețurile gazelor și electricității la consumator începând cu luna aprilie 2022, ordonanța fiind extinsă și completată ulterior prin alte acte normative.

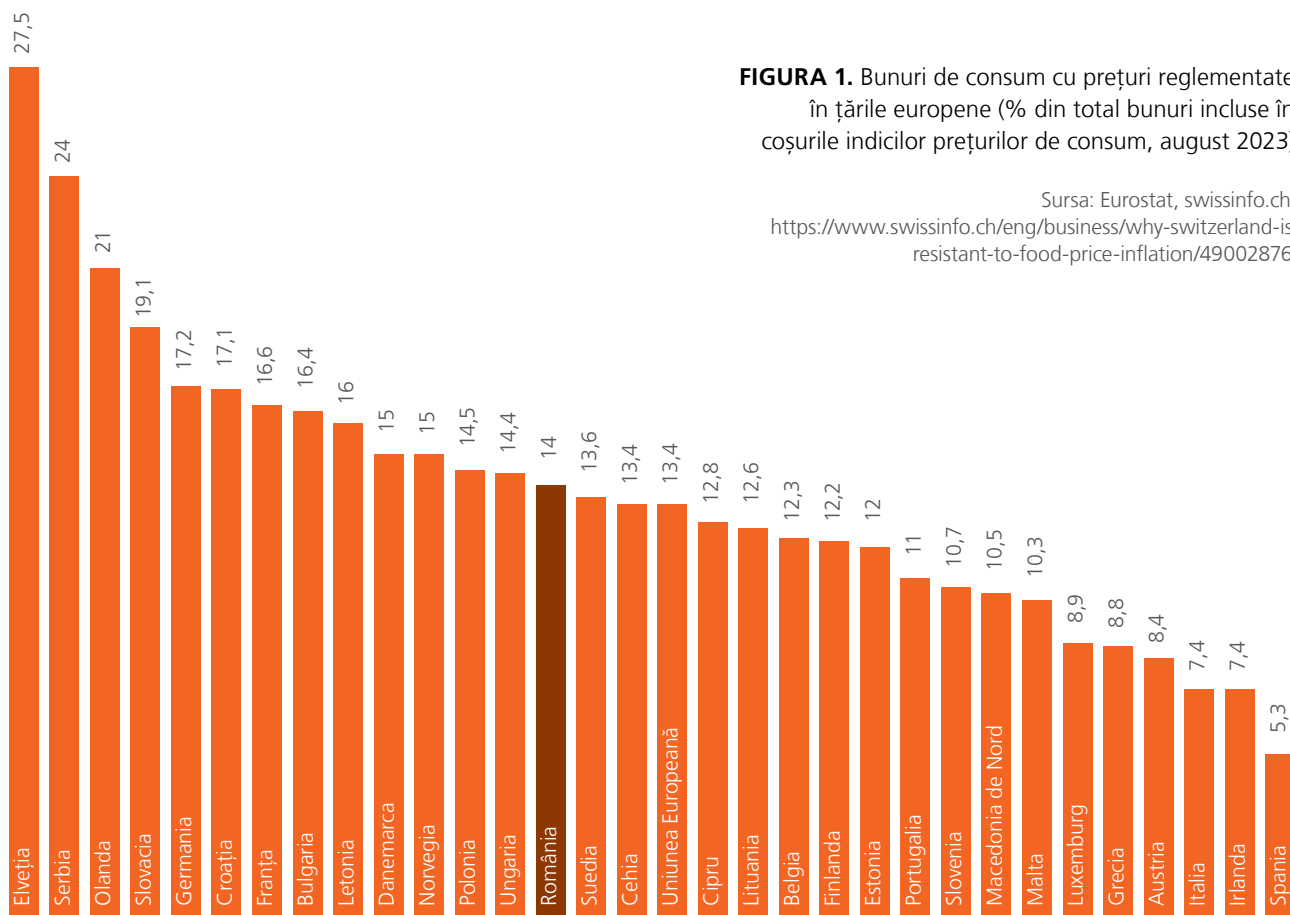
2) La începutul lui 2023, atenția se îndreptase deja predominant spre prețurile la alimente, care creșteau continuu de doi ani de zile și deveniseră principalul resort al inflației de ansamblu. Reglementarea prețurilor la alimente era pe masa mai multor guverne europene⁴ chiar dacă puține (Croatia și Ungaria) au optat în cele din urmă în mod explicit pentru plafonări de prețuri similare celor aplicate energiei. Unele țări au optat pentru limitări indirecte ale adaosurilor practicate de comercianți (Grecia, România), reduceri de TVA (Polonia, Portugalia, Spania) sau exercitarea de presiuni asupra comercianților (Franța, Suedia). În România, Ordonanța de Urgență nr. 67 din 30 iunie 2023 a limitat adaosurile comerciale practicate

¹ https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/ipc12r23.pdf

² Vezi, spre exemplu, <https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2022/09/09/cotw-how-food-and-energy-are-driving-the-global-inflation-surge>.

³ O prezentare excelentă a diferitelor măsuri adoptate de fiecare țară în parte este disponibilă aici: <https://www.bruegel.org/dataset/national-policies-shield-consumers-rising-energy-prices>.

⁴ Vezi, spre exemplu, [Europe's politicians impose price caps to address soaring food costs \(ft.com\)](https://www.ft.com/content/2023-06-30/europe-politicians-impose-price-caps-to-address-soaring-food-costs), Supply Chain Latest: Food Price Caps Are Spreading Globally - Bloomberg.

FIGURA 1. Bunuri de consum cu prețuri reglementate în țările europene (% din total bunuri incluse în coșurile indicilor prețurilor de consum, august 2023)

Sursa: Eurostat, swissinfo.ch:
<https://www.swissinfo.ch/eng/business/why-switzerland-is-resistant-to-food-price-inflation/49002876>.

de procesatorii, distribuitorii și comercianții de alimente în cazul unor produse de bază, începând cu sfârșitul lunii iulie 2023 – pentru ca ulterior să fie extinsă și completată prin alte acte normative, cum ar fi Ordonanța de Urgență nr. 89 din 27 octombrie 2023 care extindea lista de produse cu prețuri reglementate.

Atât în România, cât și la nivel european, asemenea măsuri au avut în vedere în primul rând protejarea nivelului de trai al populației într-un context în care creșterea prețurilor deja afectase serios puterea de cumpărare, lipsa intervențiilor riscând să producă o criză socială și economică de proporții. La fel ca ideea reglementării prețurilor la energie, și cea a reglementării prețurilor bunurilor de consum a fost una cvasi-universală. Figura 1 arată ponderea bunurilor de consum supuse reglementărilor de preț în totalul bunurilor incluse în coșurile indicilor prețurilor de consum din țările europene. Din acest punct de vedere, România nu este deloc o excepție. În Elveția, unde ponderea bunurilor cu prețuri reglementate e cea mai mare, reglementarea prețurilor este considerată factorul principal al limitării inflației la alimente.⁵

Pentru a evalua impactul măsurilor de reglementare a prețurilor la energie și alimente vom analiza efectele asupra valorii coșului de consum pentru un trai minim decent, așa cum este el definit în Legea 174/2020 și pe baza analizelor publicate

până în prezent de Friedrich Ebert Stiftung România⁶. Vorbim de o evaluare a acestui impact în prezent (și nu retrospectiv), plecând de la calculul valorii coșului de consum în decembrie 2023, ultima lună pentru care avem date disponibile. Cum ar fi arătat acest coș dacă nu am fi avut reglementările de prețuri introduse prin OUG 27/2022 și OUG 67/2023?

Tabelul 1 prezintă valorile coșului de consum pentru un trai minim decent aferente perioadei 2018-2023, valori publicate anual de Friedrich Ebert Stiftung România, pe baza datelor corespunzătoare lunii septembrie. În plus, tabelul include și calculul valorii coșului pentru luna decembrie 2023.

Câteva observații:

- În perioada septembrie 2020 – decembrie 2023 (perioada de inflație puternică), capitolul „Cheltuieli cu locuința” (unde intră și costurile cu energia, care în decembrie 2023 reprezentau 69,1% din totalul capitolului) a înregistrat cea mai puternică creștere: 57,7%, mult peste creșterea valorii coșului

⁵ <https://www.swissinfo.ch/eng/business/why-switzerland-is-resistant-to-food-price-inflation/49002876>

⁶ Fundația Friedrich Ebert România și Syndex România publică anual, începând din anul 2018, o estimare a coșului minim pentru un trai decent în baza unui set de cheltuieli periodice necesare îndeplinirii unor nevoi de bază ale unei familii cu o structură dată, incluzând costurile cu energia și alimentele. În anul 2023 (luna septembrie), valoarea coșului minim de consum pentru un trai decent în cazul unei familii de doi adulți și doi copii era de 9978 lei pe lună. Pentru detalii, vezi Ștefan Guga, Adina Mihăilescu și Marcel Spatari, „Coșul minim de consum lunar pentru un trai decent pentru populația României”, 2018: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/bukarest/14759.pdf>.

TABELUL 1. Coșul de consum pentru un trai minim decent, 2018-2023 (luna septembrie) și decembrie 2023 (familie de doi adulți și doi copii)

Sursa: Friedrich Ebert Stiftung; calculele autorului.

Capitol de cheltuieli (RON/lună)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	dec. 2023	dec. 2023 față de 2020
(1) Alimentația	1.405	1.459	1.532	1.598	1.898	2.090	2.121	38,5%
(2) Îmbrăcăminte și încălțăminte	651	670	686	706	853	949	973	41,9%
(3) Locuința	1.781	1.822	1.982	1.732	2.273	2.894	2.956	49,1%
(4) Dotarea locuinței	220	225	229	234	246	263	266	16,5%
(5) Cheltuieli cu locuința	477	483	484	552	739	764	762	57,7%
(6) Produse de uz casnic și igienă personală	238	243	250	256	274	316	323	29,2%
(7) Servicii	488	507	518	533	563	604	614	18,3%
(8) Educație și cultură	546	562	574	592	641	722	735	28,0%
(9) Îngrijirea sănătății	107	111	116	121	132	154	159	37,0%
(10) Recreere și vacanță	234	240	246	251	253	315	322	31,1%
(11) Fondul de economii al familiei	615	632	662	658	787	907	923	39,5%
TOTAL	6.762	6.954	7.278	7.233	8.659	9.978	10.154	39,5%
Pondere alimente	20,8%	21,0%	21,0%	22,1%	21,9%	20,9%	20,9%	
Pondere cheltuieli cu locuința	7,1%	6,9%	6,6%	7,6%	8,5%	7,7%	7,5%	
Evoluție valoare coș față de perioada anterioară de calculare		2,8%	4,7%	-0,6%	19,7%	15,2%	1,8%	
Inflație față de perioada anterioară de calculare a coșului		3,5%	2,5%	6,3%	15,9%	8,3%	0,8%	

total (39,5%). Totodată, ponderea cheltuielilor cu locuința în coș a crescut de la 6,6% la 7,5%. În decembrie 2023, familia de referință (doi adulți și doi copii) trebuia să cheltuiască cu aproximativ 280 de lei pe lună în medie în plus pe lună pentru întreținerea locuinței față de septembrie 2020 și cu 210 lei în plus față de 2021 (anterior adoptării OUG 27/2022)

- În aceeași perioadă, capitolul „Alimentația” a înregistrat o creștere în mare măsură similară cu valoarea totală a coșului (38,5% vs. 39,5%), ponderea alimentelor în total coș rămânând constantă (21-20,9%). În decembrie 2023, familia de referință (doi adulți și doi copii) trebuia să cheltuiască cu aproape 600 de lei în medie în plus pe lună pentru alimente față de septembrie 2020 și cu aproximativ 220 de lei în plus față de septembrie 2022 (anterior adoptării OUG 67/2023).
- Coșul de consum a înregistrat creșteri semnificative în 2022 și 2023, în perioada de vârf a inflației. Totuși, trebuie remarcat că evoluția valorii coșului nu este aceeași cu cea a inflației, din moment ce modelul de consum al coșului nu este același cu cel pe baza căruia se calculează inflația. În funcție de variația diferitelor elemente (în special costul locuinței), diferențele dintre evoluția valorii coșului și cea a inflației pot fi mai mult sau mai puțin diferite.
- Chiar și cu măsurile de reglementare a prețurilor la energie și alimente, coșul de consum pentru un trai minim decent este astăzi cu aproape 40% mai scump decât în urmă cu trei ani. Creșterea este enormă pentru o perioadă atât de scurtă de timp și arată clar dificultățile din ce în ce mai mari cu care s-au confruntat cei mai mulți oameni în această perioadă și cu care se confruntă și în prezent.

Ce putem spune despre impactul OUG 27/2022 și 62/2023 asupra acestor evoluții? Să le luăm pe rând.

A. PLAFONAREA PREȚURILOR LA ENERGIE

Pentru a estima cum ar fi arătat coșul de consum în absența OUG 27/2022, vom folosi date furnizate de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE)⁷. Conform ANRE, pentru un apartament de trei camere (cel inclus în coș), factura la gaze naturale ar fi fost de 2,47 ori mai mare în cazul neplafonării prețului față de cazul real; la electricitate, costul lunar ar fi fost de 3,38 ori mai mare⁸.

Impactul asupra coșului de consum pentru un trai minim decent (decembrie 2023) ar fi fost semnificativ (vezi tabelul 2), capitolul cheltuieli cu locuința crescând cu 963 de lei (+126,2%): în loc de 762 de lei în medie pe lună, familia de referință ar fi trebuit să aibă 1.726 de lei la dispoziție pentru cheltuielile cu locuința, a căror pondere în coș ar fi crescut de la 7,5% la 15,4%. Valoarea totală a coșului ar fi crescut cu 10,4%, odată cu cheltuielile cu locuința crescând și necesarul pentru fondul de economii (calculat în baza valorii însumate a celorlalte capitole).

⁷ Date comunicate în vederea realizării acestei analize.

⁸ Pentru 2022, Banca Națională a României (BNR) a estimat un impact puternic al OUG 27/2022: limitarea inflației cu 6-7 puncte procentuale și evitarea creșterii de până la patru ori a prețurilor plătite de consumatorii casnici pentru energia electrică și gazele naturale. Vezi *Raportul asupra inflației* din august și noiembrie 2022.

Capitol de cheltuieli	Real	Prețuri ne-plafonate la energie	Diferența (%)
(1) Alimentația	2.121	2.121	
(2) Îmbrăcăminte și încălțăminte	973	973	
(3) Locuința	2.956	2.956	
(4) Dotarea locuinței	266	266	
(5) Cheltuieli cu locuința	762	1.725	+126,2%
(6) Produse de uz casnic și igienă personală	323	323	
(7) Servicii	614	614	
(8) Educație și cultură	735	735	
(9) Îngrijirea sănătății	159	159	
(10) Recreere și vacanță	322	322	
(11) Fondul de economii al familiei	923	1.019	+10,4%
TOTAL	10.154	11.213	+10,4%
Pondere cheltuieli cu locuința	7,5%	15,4%	

TABELUL 2. Coșul de consum pentru un trai minim decent, decembrie 2023: real și cu prețurile la energie neplafonate

Sursa: Friedrich Ebert Stiftung; pentru decembrie 2023, calculele autorului.

B. PLAFONAREA PREȚURILOR LA ALIMENTE

Dacă în privința energiei lucrurile sunt clare, în ce privește reglementările prețurilor la alimente situația este mai dificil de analizat. Piața alimentelor nu este monitorizată ca cea a energiei și nu avem o instituție echivalentă ANRE care să ofere date centralizate și oficiale privind impactul reglementării prețurilor. De asemenea, modalitatea de reglementare a prețurilor (limitarea adaosului comercial la procesatori, distribuitori și comercianți în cazul alimentelor versus plafonarea efectivă a prețurilor de consum în cazul energiei) face mult mai dificilă orice comparație între prețurile reale și prețurile potențiale, nereglementate.

Tabelul 3 arată evoluția prețurilor medii în marile lanțuri de magazine la produsele alimentare reglementate începând cu sfârșitul lui iulie 2023. Observăm o scădere a prețurilor la aproape toate produsele, cu excepția ardeilor Bianca, castraveților, merelor roșii (pentru perioada iunie-decembrie) și a

TABELUL 3. Evoluția prețurilor medii în marile lanțuri de magazine la produsele alimentare reglementate prin OUG 67/2023 și OUG 89/2023

Sursa: Consiliul Concurenței. Notă: Cifrele sunt bazate pe evoluția prețurilor în cele mai mari zece lanțuri de magazine alimentare.

OUG 67	
Produs	Dec. vs. iun. 2023
Ardei Bianca vrac	2.4%
Ardei capia vrac	-15.9%
Aripi pui	-10.3%
Carne porc lucru	-7.0%
Cartofi proaspeți albi vrac	-13.5%
Castraveți proaspeți vrac	47.1%
Ceapă proaspătă vrac	-45.7%
Făină albă de grâu "000" 1 kg	-26.8%
Fasole proaspătă vrac	-11.1%
Iaurt simplu din lapte de vacă, 3,5% grăsime, cu gramaj maxim 200 grame	-5.3%
Lapte de vacă de consum 1 l, grăsime 1,5%, cu excepția uht	-6.3%
Mălai 1 kg	-24.5%
Mere Golden proaspete vrac	-13.4%
Mere roșii proaspete vrac	3.4%
Morcovi proaspeți vrac	-53.4%
Ouă de găină calibrul m 10 buc.	-5.8%
Pâine albă simplă cu gramaj cuprins între 300-500 grame, fără specialități	-15.4%
Prune proaspete vrac	-24.3%
Pui grill	-3.2%
Pulpă porc cu os	-11.4%
Pulpă porc fără os	-4.8%
Pulpe pui	-7.1%
Roșii proaspete vrac	-0.9%
Spată de porc	-8.7%
Struguri proaspeți vrac	-26.4%
Tacâmuri pui	-13.8%
Telemea de vacă vrac	-20.8%
Ulei de floarea-soarelui 1 l	-16.0%
Zahăr alb tos 1 kg	-6.3%

OUG 89	
Produs	Dec. vs. sept. 2023
Bulion	-25.1%
Carne tocată	-4.3%
Cozonac	-8.3%
Drojdie	-38.3%
Făină albă de grâu "000" până la 1 kg	-3.6%
Mălai până la 1 kg	-11.6%
Margarină	-23.4%
Orez	-8.8%
Ouă de găină calibrul m	3.6%
Pere	-1.1%
Smântână	-9.7%
Ulei de floarea-soarelui până la 2 l	-5.8%
Usturoi	15.3%
Zahăr alb tos până la 1 kg	-2.8%

T3 vs. T2 2023

Ardei gras	-42.4%
Carne de pasare in greutate vie	1.6%
Carne de porcine in greutate vie	3.1%
Cartofi de toamna	-8.7%
Cartofi timpurii, semitimpurii si de vara	-17.6%
Castraveti de camp	-23.5%
Ceapa uscata	-20.6%
Floarea soarelui	-11.1%
Grau	-15.0%
Lapte de vaca de consum	-2.2%
Lapte proaspat de vaca	-1.8%
Mere de masa	15.6%
Morcovi	-7.1%
Oua de gaina	-5.6%
Porci carcasa	1.3%
Porumb boabe	-6.3%
Pui de carne in greutate vie	0.9%
Tomate de camp	-29.5%
Usturoi uscat	-4.3%

TABELUL 4. Variația prețurilor medii de achiziție ale produselor agricole, comparație între trimestrul 3 și trimestrul 2 al anului 2023

Sursa: INS, calculele autorului.

ouălor și usturoiului (pentru perioada septembrie-decembrie). Din motivele expuse în paragraful anterior, este practic imposibil să spunem în ce măsură plafonările de adaos comercial au contribuit la aceste evoluții per ansamblu pozitive (în sensul reducerii prețurilor la alimente). Alte aspecte fac această sarcină și mai dificilă:

Aug. vs iun. 2023   Dec. vs iun. 2023

Productia si conservarea carnii	1.6%	2.2%
Prelucrarea si conservarea carnii de pasare	0.5%	0.4%
Fabricarea produselor din carne (inclusiv din carne de pasare)	0.3%	1.1%
Prelucrarea si conservarea fructelor si legumelor	0.3%	0.8%
Fabricarea uleiurilor si grasimilor	-6.3%	-10.6%
Fabricarea margarinei si a altor produse comestibile similare	-1.5%	-1.3%
Fabricarea produselor lactate si a branzeturilor	-4.9%	-3.4%
Fabricarea produselor de morarit	0.0%	0.8%
Fabricarea painii; fabricarea prajiturilor si a produselor proaspete de patiserie	1.4%	2.4%
Fabricarea zaharului	0.0%	0.3%

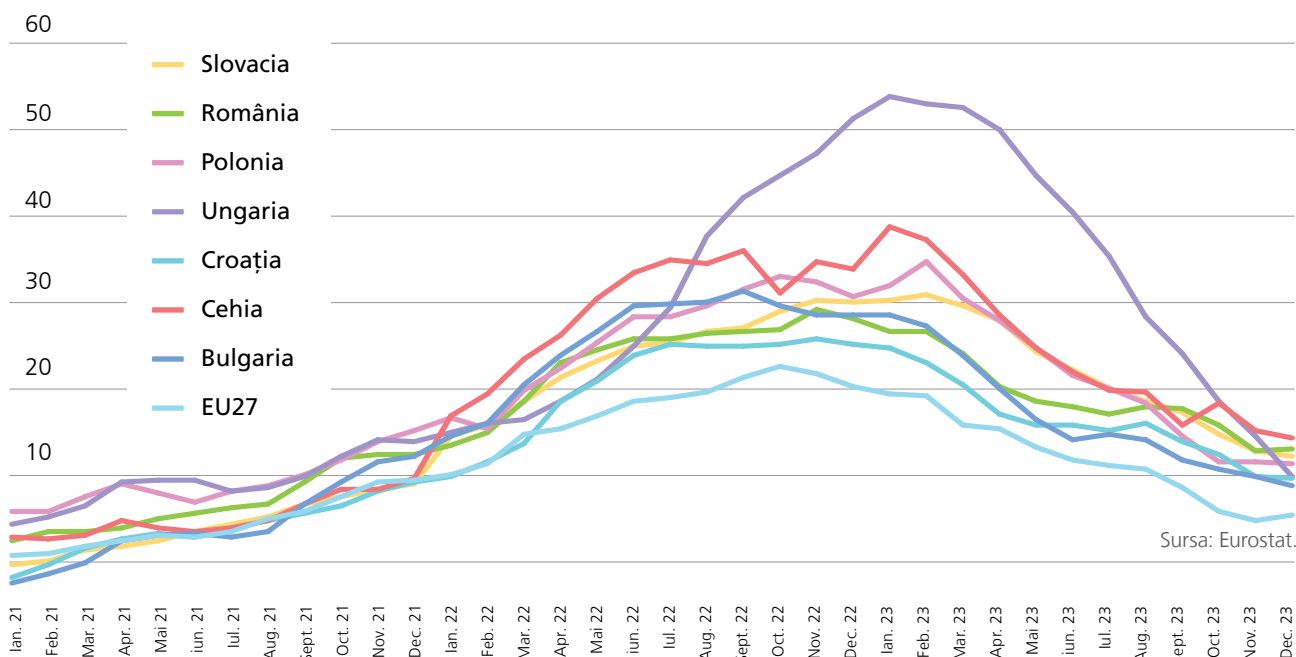
TABELUL 5. Evoluția prețurilor producției industriale pentru piața internă

Sursa: INS, calculele autorului.

- Prețurile alimentelor pot varia în funcție de o serie întreagă de elemente, adaosul comercial fiind doar unul dintre ele. În cel mai recent *Raport asupra inflației* (noiembrie 2023), BNR subliniază evoluțiile general favorabile (de exemplu, recoltele bogate) scăderii prețurilor alimentelor în a doua jumătate a lui 2023⁹. Cu unele excepții, datele INS arată scăderi importante ale prețurilor produselor agricole relevante pentru produsele vizate de OUG 67 și OUG 89 în trimestrul 3 față de

⁹ BNR, *Raport asupra inflației*, noiembrie 2023, capitolul 1.

FIGURA 2. Evoluția inflației în cazul alimentelor, comparație între România și alte țări UE, ianuarie 2021-decembrie 2023

Sursa: Eurostat.

trimestrul 2 (tabelul 4); și la procesatori, unele prețuri de producție au înregistrat scăderi importante în perioada de aplicabilitate a măsurilor în discuție (tabelul 5). Din moment ce măsurile vizează adaosurile comerciale, e dificil de distins între efectul acestor măsuri și evoluția costurilor de producție, care nu fac obiectul plafonării.

- Evoluțiile la nivel european arată o temperare rapidă și generalizată a creșterii prețurilor la alimente începând cu al doilea trimestru al lui 2023 (figura 2), situația din România nepărrând în vreun fel excepțională din acest punct de vedere. Acest lucru nu înseamnă că măsurile adoptate în România nu au avut niciun impact sau că s-au dovedit în cele din urmă inutile, ci doar că, din nou, impactul lor e dificil de identificat imediat, fiind în orice caz cumulat cu impactul altor factori care nu țin de ele.

Din moment ce măsurile din România nu vizează toate alimentele, ci numai unele tipuri de alimente de bază, avem nevoie de o perspectivă mai detaliată. Tabelul 6 prezintă comparația dintre evoluțiile lunare ale prețurilor de consum la categoriile

de alimente care includ produsele vizate de OUG 67/2023 și OUG 89/2023 în România, total UE și celelalte țări din Europa Centrală și de Est. Cifrele sunt oferite comparativ pentru lunile august și iulie (produsele vizate de OUG 67/2023), respectiv noiembrie și octombrie (produsele vizate de OUG 89/2023), ceea ce face posibilă identificarea cu mai mare precizie a impactului imediat al intrării în vigoare a plafonărilor. Comparația sugerează:

- O scădere relativ mai puternică a prețurilor de consum în România odată cu intrarea în vigoare a OUG 67/2023, la făină, pâine, uleiuri, zahăr, legume, cartofi (marcate cu albatru în tabelul 6). În cazul celorlalte produse, evoluția din România nu pare excepțională în contextul Europei Centrale și de Est.
- O scădere relativ mai puternică a prețurilor de consum în România odată cu intrarea în vigoare a OUG 89/2023, la margarină, orez și uleiuri. În cazul celorlalte produse, evoluția din România nu pare excepțională în contextul Europei Centrale și de Est.

TABELUL 6. Evoluția lunară a prețurilor de consum la categoriile de alimente care includ produsele vizate de OUG 67/2023 și OUG 89/2023, România și alte state UE

Sursa: Eurostat. Notă: Celulele tabelului sunt colorate pe rânduri, nuanța cea mai închisă de verde semnalând cea mai mare scădere de prețuri din categoria respectivă de produse. Cifrele cu roșu arată o scădere mai puternică sau egală a prețurilor față de cea din România.

		EU27	România	Bulgaria	Cehia	Croația	Polonia	Slovacia	Ungaria
Aug. vs. Iul. 2023	Total inflație	0,5	0,5	0,2	0,5	0,8	0,1	0,8	0,1
	Total alimente	-0,4	-2,9	0,1	-1,1	0,3	-1,1	-1,1	0,1
	făină și alte cereale	-4,3	-13,7	0,0	-5,2	0,6	0,2	-3,7	-11,6
	pâine	-0,5	-2,7	-0,3	-0,2	-1,0	-0,5	-0,3	-2,0
	carne de porc	0,4	0,2	0,6	0,5	-0,3	-0,5	0,0	7,3
	carne de pui	-0,3	-2,2	0,4	-2,2	0,4	-0,4	-0,3	2,5
	lapte semi-degresat	-1,0	-3,1	0,4	-3,7	0,2	-0,5	0,2	-1,5
	iaurt	0,3	-0,9	1,3	-0,7	2,0	-1,0	-0,1	-1,3
	ouă	-1,5	-4,5	-0,1	-6,5	2,9	-2,0	-2,5	-9,5
	alte uleiuri comestibile	-2,3	-8,6	-0,1	-0,5	-2,6	-2,2	-3,5	1,7
	zahăr	1,6	-5,8	-0,3	2,8	0,2	-0,2	2,8	54,5
	fructe proaspete sau înghețate	-2,0	-1,6	-1,6	0,5	-1,3	-1,2	-3,5	-1,1
	legume proaspete (excl. cartofi și alți tuberculi)	-2,8	-13,4	2,1	-7,3	1,4	-8,5	-9,1	-10,2
	cartofi	-2,6	-12,3	-4,0	-9,8	-10,0	-8,4	0,3	-4,2
brânzeturi	-0,2	-0,8	-1,2	-1,0	0,5	-1,0	-1,6	-1,4	

Noi. Vs. Oct. 2023	Total inflație	-0,4	0,2	0,0	-0,4	0,0	0,6	-0,1	0,2
	Total alimente	0,4	-0,1	-0,5	0,3	0,6	1,3	-0,2	0,8
	margarină	-0,9	-13,6	-1,9	3,9	0,4	-1,0	1,1	0,6
	orez	-0,6	-3,7	-0,4	1,9	-1,0	-1,2	-2,1	0,6
	făină și alte cereale	-1,7	-3,7	0,1	-4,4	-0,2	-0,5	-0,5	0,2
	alte uleiuri comestibile	-1,4	-4,3	-1,6	-1,2	-0,8	0,5	-2,8	-2,3
	ouă	-0,5	0,9	2,4	-11,6	1,2	-1,0	1,2	-0,2
	zahăr	-0,7	-0,9	-1,1	-6,3	-0,2	0,1	-1,4	-0,8

	iunie 2023	iulie 2023	august 2023	septembrie 2023	octombrie 2023	noiembrie 2023	decembrie 2023
Făină și alte cereale	0,3	-0,6	-13,7	-2,5	-2,1	-3,7	-1,7
Legume proaspete (excl. cartofi și alți tuberculi)	-4,2	-7,8	-13,4	2,8	5,5	-1,1	2,9
Cartofi	-5,1	-8,9	-12,3	6,2	5,9	-0,1	0,9
Alte uleiuri comestibile	-2,9	-3,2	-8,6	-3,1	-1,7	-4,3	-1,1
Zahăr	-1,1	-0,7	-5,8	-0,1	0,0	-0,9	0,1
Ouă	-0,5	-0,1	-4,5	0,2	1,2	0,9	1,3
Lapte proaspăt semi-degresat	-2,3	-0,3	-3,1	0,1	0,8	-0,6	-0,1
Pâine	0,7	0,1	-2,7	0,2	1,0	-0,3	0,0
Carne de pui	0,8	0,8	-2,2	-0,1	0,3	-0,6	-0,2
Fructe proaspete și înghețate	-2,3	-0,1	-1,6	-2,2	-0,6	-0,8	0,9
Fructe	-2,2	0,0	-1,5	-2,1	-0,6	-0,7	0,9
Orez	-0,6	1,0	-1,3	-0,2	0,3	-3,7	-0,1
Iaurt	0,7	0,0	-0,9	0,2	0,5	-0,2	0,1
Brânzeturi	0,1	0,4	-0,8	0,6	0,4	0,1	0,3
Margarină și alte grăsimi vegetale	0,8	0,5	-0,5	0,4	-0,3	-13,6	-1,8
Carne de porc	3,4	1,0	0,2	-0,2	0,1	0,5	-0,7

TABELUL 7. Evoluția lunară a prețurilor de consum la categoriile de alimente care includ produsele vizate de OUG 67/2023 și OUG 89/2023 în România, în perioada iunie-decembrie 2023 (% față de luna anterioară)

Sursa: Eurostat.

Faptul că măsurile au avut un oarecare impact este vizibil și în evoluția prețurilor de la o lună la alta în România. Tabelul 7 prezintă această evoluție în perioada iunie-decembrie 2023. Observăm, într-adevăr, o scădere atipică a prețurilor în cazul majorității produselor în luna august față de iulie, odată cu intrarea în vigoare a OUG 67/2023. Aceeași tendință se observă și la produsele cu prețuri nou-reglementate prin OUG 89/2023 începând cu luna noiembrie (orez, margarină).

Așadar, aceste cifre par să confirme că măsurile de reglementare a prețurilor au dus la scăderea sau măcar limitarea creșterii prețurilor, însă, din nou, e imposibil de estimat cu precizie care a fost contribuția lor asupra evoluției prețurilor¹⁰.

În *Raportul asupra inflației* din noiembrie 2023, BNR subliniază că măsurile de plafonare a adaosului comercial au avut „un impact relevant” asupra reducerii inflației la alimente,

estimând acest impact la „0,6 puncte procentuale a variației lunare a IPC în luna intrării în vigoare”¹¹. Ținând cont de ponderea de 20,1% a alimentelor în coșul IPC, am avea o limitare a creșterii prețurilor la alimente de 2,5% ca urmare a intrării în vigoare a măsurilor de reglementare. În lipsa unei evaluări mai precise, putem folosi această estimare pentru a evalua impactul asupra coșului de consum pentru un trai minim decent.

Tabelul 8 prezintă comparația dintre valoarea reală a coșului de consum pentru un trai minim decent pentru luna decembrie 2023 și valoarea potențială a coșului în absența măsurilor de plafonare a prețurilor la energie (date deja prezentate în tabelul 2) și la alimente. Impactul separat al măsurilor de reglementare a prețurilor la alimente asupra valorii totale a coșului este de 0,6%. Combinate, măsurile de reglementare a prețurilor la energie și alimente au limitat creșterea valorii coșului cu 1.118 lei pe lună (11%).

¹⁰ Trebuie să ținem cont că măsurile de plafonare a adaosului comercial pot avea foarte bine un efect de limitare a creșterii prețurilor, deci nu trebuie să vedem neapărat o scădere a prețurilor pentru ca ele să fie eficace.

¹¹ BNR, *Raport asupra inflației*, noiembrie 2023, p. 15.

Capitol de cheltuieli	Real	Prețuri neplătite la energie	Diferența față de real (%)	Reglementare prețuri alimente (fără energie)	Diferența față de real (%)	Reglementare prețuri alimente și energie	Diferența față de real (%)
(1) Alimentația	2 121	2.121		2.174	2,5%	2.174	2,5%
(2) Îmbrăcăminte și încălțăminte	973	973		973		973	
(3) Locuința	2 956	2.956		2.956		2.956	
(4) Dotarea locuinței	266	266		266		266	
(5) Cheltuieli cu locuința	762	1.725	126,2%	762		1.725	126,2%
(6) Produse de uz casnic și igienă personală	323	323		323		323	
(7) Servicii	614	614		614		614	
(8) Educație și cultură	735	735		735		735	
(9) Îngrijirea sănătății	159	159		159		159	
(10) Recreere și vacanță	322	322		322		322	
(11) Fondul de economii al familiei	923	1.019	10,4%	928	0,6%	1.025	11,0%
TOTAL	10 154	11.213	10,4%	10.212	0,6%	11.272	11,0%
Pondere cheltuieli cu locuința	7,5%	15,4%		7,5%		15,3%	
Pondere alimentație	20,9%	20,9%		21,3%		19,3%	

TABELUL 8. Estimarea impactului măsurilor de reglementare a prețurilor la bunurile și serviciile de consum asupra coșului de consum pentru un trai minim decent

Sursa: Calculele autorului.

Concluzionând, reglementările prețurilor la energie și alimente au venit într-un context în care creșterea prețurilor amenința să afecteze în mod catastrofal nivelul de trai al populației României, reacția guvernului fiind aliniată la a celorlalte autorități naționale din Uniunea Europeană. În absența acestor reglementări, valoarea din prezent a coșului de consum pentru un trai minim decent ar fi fost mai mare cu 1.118 lei (sau 11%). Chiar dacă valoarea coșului a crescut semnificativ în toată această perioadă, în absența reglementării prețurilor, creșterea ar fi fost semnificativ mai mare.

DESPRE AUTOR

Ștefan Guga este director în cadrul Syndex România, doctor în sociologie și antropologie socială (Central European University, Budapesta).

IMPRESSUM

Friedrich-Ebert-Stiftung România
Str. Emanoil Porumbaru | nr. 21 | apartament 3
Sector 1 | București | România

Responsabil:
Anna-Lena Koschig Hölzl
Friedrich-Ebert-Stiftung România
Tel.: +40 21 211 09 82 | Fax: +40 21 210 71 91
<https://romania.fes.de>

Pentru comenzi / Contact:
office.romania@fes.de

Opiniile exprimate în această publicație nu sunt în mod necesar și cele ale Friedrich-Ebert-Stiftung (FES). Fără un acord scris explicit din partea Friedrich-Ebert-Stiftung (FES), utilizarea comercială a publicațiilor și produselor media apărute sub egida FES este interzisă.
©2024